

VEILIGHEIDSREGIO GRONINGEN

Aan de raden van de gemeenten in de provincie Groningen

Sontweg 10
9723 AT Groningen
Postbus 66
9700 AB Groningen
T: 088 162 5000
E: info@vrgroningen.nl
W: www.veiligheidsregiogroningen.nl
W: www.brandweer.nl/groningen

Datum	15 juni 2020	Onze referentie	Z/20/034394/72411
Aantal bijlagen	-	Uw referentie	
Behandeld door	M. Roesink	Sector/dienst	Directie
Telefoon	088 162 46 08	Team	
E-mail	michiel.roesink@vrgroningen.nl		

Onderwerp Derde informatiebrief raden GRIP-4 Corona VRG

Geachte raad,

Dit is de derde informatiebrief voor gemeenteraden in verband met de opschaling (GRIP-4) die in Groningen met betrekking tot de coronacrisis sinds 12 maart 2020 van kracht is. In de eerste twee informatiebrieven (referentienummers Z/20/0394 en Z/20/034394/71358) heb ik u geïnformeerd over de start, het verloop en de maatregelen die ik als voorzitter van de veiligheidsregio in nauwe samenspraak met mijn collega-voorzitters van de andere veiligheidsregio's en met uw burgemeesters heb genomen.

Op dit moment is GRIP-4 nog steeds van kracht. Dit houdt in dat de maatregelen worden getroffen vanuit de bevoegdheden die aan mij als voorzitter zijn toebedeeld volgens de Wet veiligheidsregio's. Zoals ook in de eerdere informatiebrieven is vermeld, zal ik na afloop zorgdragen voor de verantwoording over het geheel aan maatregelen (Wvr, art. 40) en zal er ook ruimte zijn om hierover met u in gesprek te gaan. Zeker nu de huidige situatie inmiddels reeds drie maanden duurt, hecht ik hieraan groot belang. Over de wijze waarop dit gebeurt, mede gelet op de coronamaatregelen, bericht ik u later.

Met voorliggende derde informatiebrief wordt u tussentijds geïnformeerd over de maatregelen en gebeurtenissen van de afgelopen periode.

Curve

Het belangrijkste en goede nieuws is dat in de afgelopen weken de maatregelen konden worden versoepeld. Om dit mogelijk te maken is hiervoor steeds de situatie (de cijfers) ten aanzien van de besmettingen de maatstaf geweest, alsmede het gedrag van onze inwoners. In de afgelopen periode waren er dan ook diverse momenten die spannend waren, zoals Koningsdag, Bevrijdingsdag, Hemelvaartsdag en het Pinksterweekend. Al deze momenten verliepen goed en de cijfers van het RIVM en de GGD zijn gunstig. De bekende grafiek laat zien dat de opdracht 'flatten the curve' is geslaagd. De piek is voorbij. Dit is goed nieuws en het is door het gedrag en vaak ook het creatief vermogen van de vele Groningers dat dit is gelukt.

Toch is het belangrijk dat iedereen waakzaam blijft. Het coronavirus is namelijk niet weg en het vaccin is nog niet beschikbaar, waardoor het noodzakelijk blijft dat maatregelen van kracht blijven. Dit betekent wel dat er langzamerhand versoepeling van maatregelen mogelijk is, maar dat in ieder geval de afspraken rondom de anderhalve meterafstand, het handen wassen en het melden bij milde klachten, nog lang overeind blijven.

Stap voor stap

Ondanks de noodzaak om deze afspraken te blijven benoemen en na te komen, ben ik tevreden dat deze versoepeling mogelijk is. Dit gebeurt nu in stappen. De noodverordening is in de afgelopen periode hiertoe steeds op onderdelen aangepast, waarbij we niet of slechts marginaal zijn afgeweken van de landelijke model-noodverordening. De aanpassingen vonden plaats op 29 april, op 11 mei, op 1 juni en ook vandaag, 15 juni, zijn beperkingen van de noodverordening op enkele punten opgeheven. De komende tijd zal dit nog vaker gebeuren, zolang de cijfers het toelaten.

Het is goed om te merken dat nu de maatschappij weer langzaam in beweging kan komen. Zo zijn inmiddels de mogelijkheden met betrekking tot scholen, sportverenigingen, het openbaar vervoer en gemeenschappelijke sanitaire voorzieningen verruimd. Op tweede pinksterdag (1 juni) om 12.00 uur kon ook horeca weer worden bezocht, mits aan de richtlijnen werd gehouden met betrekking tot de anderhalve meterafstand en het maximale aantal bezoekers van dertig. Het is een eerste stap, waarmee tegelijk nog niet alle ondernemers al hun bedrijfsactiviteiten weer kunnen hervatten.

‘Ja, mits...’

De versoepeling van maatregelen zorgt er ook voor dat ondernemers, organisatoren van festiviteiten, dorpsverenigingen, maatschappelijke instellingen en vele andere inwoners en organisaties in de benen komen om met creatieve oplossingen binnen de kaders de mogelijkheden te verkennen. Dit is goed om te zien, er kan weer vooruit worden gedacht. Vanuit het Regionaal Beleidsteam is het ook mogelijk geworden om het beleid hieromtrent te wijzigen van ‘nee, tenzij..’ naar ‘ja, mits...’.

Het handavingsprotocol is er op gericht dat constatering die in strijd met zijn met de noodverordening zoveel mogelijk met waarschuwingen worden afgedaan. Ik vertrouw erop dat het gezonde verstand en de Groninger nuchterheid ervoor zorgen dat er niet tot nauwelijks gehandhaafd hoeft te worden. Ik ben trots op de houding en de verantwoordelijkheid die de Groningers hierbij ten toon spreiden. Zolang dit mogelijk blijft en er geen sprake is van excessen, hoeft hierbij dan ook geen stap terug te worden gezet.

We houden hierbij steeds de omgeving scherp in de gaten. Zo worden bijvoorbeeld de locaties met arbeidsmigranten gemonitord en zijn wij in nauw contact met onze oosterburen (bijvoorbeeld vanwege situatie Leer (D)). Inmiddels is er ook goed zicht de zogenaamde ‘hotspots’ in onze provincie die speciale aandacht vragen om drukte te kunnen reguleren, denk hierbij aan parken en natuurgebieden (Noorderplantsoen, Borgerswold, Pekelder Bos) en de haven van Lauwersoog. Op deze plekken worden stewards ingezet om het publiek aan te spreken en te adviseren.

Vraag het de gemeente

Op de website van Veiligheidsregio Groningen is de actuele noodverordening te vinden. Daarnaast is ook een FAQ-lijst beschikbaar op basis waarvan veel van de vragen beantwoord kunnen worden. Desondanks hebben we gemerkt in de afgelopen weken dat er nog heel veel vragen binnenkomen bij de veiligheidsregio, via e-mail of per telefoon, vaak over specifieke situaties en mogelijkheden. In een aantal gevallen, zoals bij enkele markten, zijn ontheffingen aangevraagd. Ook namen organisaties of inwoners contact op om het plan dat ze hebben gemaakt te toetsen. Ik juich deze initiatieven en de creativiteit van harte toe, zolang hierbij de bekende anderhalve meterafstand wordt bewaakt.

Ik maak van deze gelegenheid gebruik om eenieder er op te wijzen dat lokale vragen en initiatieven aan de gemeenten waarin deze plaatsvinden moeten worden gesteld. Op de website van de veiligheidsregio staat een lijst met contactgegevens. De adviseurs en de juristen van de veiligheidsregio en de gemeenten hebben nauw contact. Tevens spreek ik mijn waardering uit voor de juristen en het ondersteunend personeel van de gemeenten die worden ingezet bij de sectie bevolkingszorg van de veiligheidsregio en vaak daardoor dubbele functies vervullen.

Demonstratie 2 juni

Een goed voorbeeld van een organisatie die binnen de kaders de mogelijkheden heeft verkend, is de organisatie van de demonstratie op de Grote Markt in Groningen op 2 juni jl. De dood van George Floyd uit Minneapolis (VS) heeft ook op Groningen impact gehad. Het leverde indrukwekkende beelden van een markt die was gevuld met mensen die zich tegen racisme uitspreken en de organisatie verdient een groot compliment voor de wijze waarop met de beperkingen van corona deze op een goede manier heeft plaatsgevonden.

Mondkapjes

Een van de sectoren die ook weer opgestart kon worden is het openbaar vervoer. De bussen en treinen maken daarvan dankbaar gebruik. Ook voor hen geldt dat hierbij de maatregelen in acht genomen dienen te worden. Aangezien dit in het openbaar vervoer moeilijk is om te handhaven, is een mondkap verplicht gesteld, waardoor toch de vele Groningers die afhankelijk zijn van het openbaar vervoer, hiervan gebruik kunnen maken.

De afdeling communicatie van de veiligheidsregio bedacht een slogan die blijft hangen "*Kap d'r veur!*". Op 8 juni deelden de directie van Veiligheidsregio Groningen en van het OV-bureau de mondkapjes uit op het hoofdstation in Groningen. Tegelijk werden via de socialmediakanalen Twitter, Facebook en Instagram mondkapjes verloot. De belangstelling is groot.

Komende ijkmomenten

Zoals gezegd vindt de versoepeling stapsgewijs plaats. Ook in de aankomende weken zijn er momenten waarop dit gebeurt, zoals vandaag en op 1 juli. En 1 september is zo'n ijkmoment, waarbij gekeken wordt of het mogelijk is om bijeenkomsten voor grotere groepen toe te staan. Het blijft hierbij belangrijk te vermelden dat dit alleen mogelijk wordt, indien de cijfers met betrekking tot het aantal besmettingen en IC-opnames dit toelaten.

Proces aanwijzingen en noodverordeningen

Aanpassing van de maatregelen in de afgelopen weken en bij de komende ijkmomenten start steeds met een aanwijzing van de minister van VWS (mede namens de minister van Jenv) aan de voorzitters van de veiligheidsregio's. Hierin geeft de Minister opdracht om de bevoegdheden op het terrein van publieke gezondheid en openbare orde en veiligheid in te zetten om verschillende maatregelen te nemen die nodig zijn voor de bestrijding van COVID-19.

Deze aanwijzing wordt vervolgens omgezet in een model-noodverordening. De voorzitters van de veiligheidsregio's, die wekelijks bijeen komen in het Veiligheidsberaad, stemmen hierover af, zodat er een basis ligt, waarna vervolgens per regio besluitvorming kan volgen. De regionale noodverordeningen kunnen hierbij afwijken van het landelijke model. Dit is niet raar, immers niet alle veiligheidsregio's zijn hetzelfde. Ook in Groningen is dit op een enkel onderdeel wel aangepast, vaak om iets soepeler te zijn, daar waar dit mogelijk wordt geacht. Hierover onderhoud ik ook nauw contact met de buurregio's in Noord-Nederland. De regionale noodverordening wordt vervolgens ter consultatie aangeboden aan de burgemeesters in het Regionaal Beleids team, voordat deze door mij wordt afgekondigd.

De noodverordening is van kracht vanaf het moment dat deze wordt bekendgemaakt op de website van Veiligheidsregio Groningen. Hierna wordt deze verspreid, waarbij ook u als raad een afschrift hiervan ontvangt.

Bestrijding infectieziekte groep A

De maatregelen ten aanzien van de noodverordening worden genomen op basis van de Gemeentewet (art 176) en de Wet veiligheidsregio's (art 39). Daarnaast is het van belang te vermelden dat de Wet publieke gezondheid de taken van de voorzitter veiligheidsregio beschrijft voor het zorg dragen van de bestrijding van een epidemie van een infectieziekte groep A (zoals COVID-19) of van ernstige dreiging ervan. Het betreft hier de bevoegdheden voor de maatregelen ten aanzien van isolatie en quarantaine (Wpg art. 31 en 35), die steeds in nauwe samenspraak met de GGD en de Arts infectieziekten (ook onder normale omstandigheden) aan mij zijn toebedeeld.

Besmettingen in Groningen

De directeur van GGD Groningen, de heer Rietveld, blikt tijdens een interview met het Dagblad van het Noorden afgelopen vrijdag 12 juni jl. terug op deze samenwerking en op de specifieke situatie in Groningen¹.

Noord-Nederland en specifiek de provincie Groningen heeft een opvallend laag aantal besmettingen gekend. Groningen is zelfs een van de minst getroffen regio's in West-Europa. Verklaringen hiervoor zijn te vinden in het gelukkige geval dat de voorjaarsvakantie vroeg was en dat er bijvoorbeeld nauwelijks carnavalsfestiviteiten waren. Maar ook is dit te verklaren doordat snel is gehandeld. Zo is al vroeg besloten om vanuit het UMCG zorgpersoneel te testen waardoor het virus grotendeels uit de (kwetsbare) zorginstellingen is geweerd.

Mede door het lage aantal besmettingen hebben we voor alle gevallen tot nu toe steeds goed bron- en contactonderzoek kunnen doen. Dit blijft ook de komende periode een belangrijk middel om het virus onder controle te houden. GGD Groningen heeft de capaciteit hiervoor goed op orde. Zo goed zelfs dat er capaciteit beschikbaar is om bij te springen in regio's waar dit knelt.

Landelijk wordt er geleidelijk steeds meer bekend over het virus. Hierdoor ontstaat beter zicht op de indicatoren die in de gaten gehouden moeten worden. Deze gegevens worden inmiddels ontsloten in een eerste (proef)versie van een online dashboard, die ook de mogelijkheid biedt om op regionaal niveau te monitoren.

Ik spreek hierbij mijn complimenten uit aan GGD Groningen. Deze organisatie heeft sinds het begin van de coronacrisis onverminderd op topsterkte gedraaid en zich bewezen als een stevige en betrouwbare crisisdienst en onmisbare partner in het bewaken van de volksgezondheid.

Lokale uitwerkingen

Met de huidige structuur is een deel van de bevoegdheden van het lokale gezag overgenomen (Wvr art. 39). Dit houdt echter niet in dat er geen ruimte bestaat voor lokale uitwerkingen. Het is belangrijk dat burgemeesters en wethouders lokale afwegingen kunnen blijven maken, zolang deze passen binnen de kaders van de regionale noodverordening. Het blijkt dat dit in onze regio mogelijk is, vanwege de samenwerking die bestaat in het Regionaal Beleidsteam en de afstemming die hierover met mijn collegabestuurders plaats vindt. Zowel uit praktisch oogpunt (lokaal blikveld ziet meer) als uit principieel oogpunt (vertrouwen in het lokale gezag) ben ik zeer tevreden dat we hier op deze wijze in kunnen samenwerken.

¹ <https://www.dvhn.nl/groningen/Is-het-geluk-of-wijsheid-dat-het-Noorden-zo-weinig-coronabesmettingen-heeft-De-GGD-directeur-Groningen-blikt-terug-op-de-eerste-fase-van-de-crisis-in-DVHN-Live-25748708.html>

GRIP-4 structuur afschalen

Het is wenselijk dat langzamerhand ook weer kan worden teruggekeerd naar de situatie dat de bevoegdheden weer bij de burgemeesters komen te liggen en u als raad de colleges van burgemeester en wethouders hierop kunt controleren.

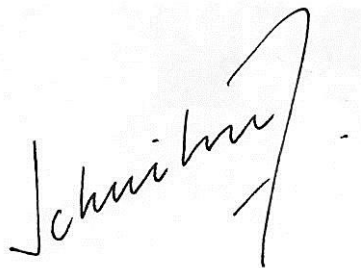
Om dit mogelijk te maken zijn twee zaken van belang: een zorgvuldige overdracht en een juridische constructie, zodat wel nog maatregelen van kracht kunnen blijven. Consequent zijn in beleid blijft hierbij een uitgangspunt, zodat gemeenten en regio's niet teveel verschillen. Het snel kunnen nemen van noodzakelijke besluiten is door de GRIP-4 opschaling mogelijk geweest. Ook ten behoeve van de afstemming met de drie noordelijke provincies en met het Rijk en de andere veiligheidsregio's, heeft deze opschaling haar waarde bewezen.

Een aantal coronamaatregelen dient nog langer van kracht te blijven, zeker met het oog op het beschikbaar komen van een vaccin. Daarom wordt momenteel gewerkt aan de Tijdelijke Wet maatregelen COVID-19. Deze wet kan de regionale noodverordeningen vervangen, waardoor ook kan worden nagedacht over een afschaling.

Deze wet ligt momenteel voor ter consultatie. Dit is nog geen gelopen race en de discussie hierover vindt momenteel plaats. Het is nog onbekend wanneer deze wet in werking treedt. Zodra hierover meer duidelijkheid is, wordt u direct door mij geïnformeerd.

Ik hecht er ook veel waarde aan dat bij afschaling de overdracht zorgvuldig verloopt, zodat niet alleen de burgemeesters, maar het gehele gemeentelijke apparaat hier ook goed op kan worden voorbereid. Het project maatschappelijke effecten van de veiligheidsregio bijvoorbeeld, waarover u in de vorige informatiebrief bent geïnformeerd, blijft daarom doorgaan, waarbij we steeds zullen aansluiten op de situatie in onze regio, zodat gemeenten zo goed mogelijk daarmee kunnen worden gefaciliteerd.

Tot dit zover is, wens ik u allen blijvende gezondheid toe.

Koen Schuiling
Voorzitter Veiligheidsregio Groningen

Deze brief is in afschrift verzonden aan:

- Colleges van Burgemeester en Wethouders van de Groninger Gemeenten
- de Commissaris van de Koning in de provincie Groningen
- College van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen
- voorzitters waterschappen Noorderzijlvest, Hunze en Aa's en Wetterskip Fryslân
- hoofdofficier van Justitie